ІРПІНСЬКА ФІНАНСОВО-ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право)

Випуск 2. 2013

Засновник, редакція,
видавець і виготовлювач
Ірпінська фінансово-юридична академія

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 19381-9181 ПР
від 16.10.2012 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор — **Цимбал П.В.**, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Заступник головного редактора — **Мисливий В.А.**, доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора — **Андрущенко В.Л.**, доктор економічних наук, професор

Відповідальний секретар — **Потомська Н.А.**, кандидат юридичних наук, доцент

Антипов В.І., кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Бахін В.П., доктор юридичних наук, професор

Варналій З.С., доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Галаган В.І., доктор юридичних наук, професор

Іщенко А.В., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Клименко Н.І., доктор юридичних наук, професор

Крупка М.І., доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Лисяк Л.В., доктор економічних наук, професор

Литвак О.М., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Лісовий А.В., доктор економічних наук, професор

Мельник П.В., доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Мікулін В.П., доктор юридичних наук, професор,

Онишко С.В., доктор економічних наук, професор

Ріппа С.П., доктор економічних наук, професор

Тарангул Л.Л., доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Чугаєв А.О., доктор економічних наук, професор

Шишка Р.Б., доктор юридичних наук, професор

Удалова Л.Д., доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Рекомендовано до друку Вченою радою Ірпінської фінансово-юридичної академії
(протокол № 4 від 27 листопада 2012 року)

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

Рукописи рецензуються редакційною колегією.

Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією за погодженням з авторами.

При передрукуванні статей посилання на «Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право)» обов'язкове

Адреса редакції:
Ірпінська фінансово-юридична академія
вул. Тургенівська, 50,
м. Ірпінь,
Київська обл., 08201
Тел. (04497) 60-2-47
e-mail:
zbirnuk-mfua@ukr.net

© Ірпінська фінансово-юридична академія, 2013

УДК 34:33(477)(08)

ЗМІСТ

Економіка

Андрущенко В.Л. Міжбюджетні відносини в Україні і міжнародний досвід.....5
Буковинський В.С., Чорна Т.М., Гусятинська Н.А. Аналіз інвестиційних механізмів Кіотського протоколу.....11
Лісовий А.В., Залізко В.Д. Теоретико-методологічні аспекти вибору інноваційно-інноваційного шляху соціально-економічного розвитку сільських територій.....23

Фінанси, грошовий обіг і кредит

Онишко С.В., Миргородська Л.С. Механізми забезпечення ефективності пенсійної реформи в Україні.....30
Ріппа М.Б. Становлення та криза систем державного пенсійного забезпечення у постіндустріальному суспільстві.....38
Сиротюк Ю.В. Роль недержавних пенсійних фондів на фінансовому ринку України.....45

Податки

Швабій К.І. Пріоритети реформування податку на доходи фізичних осіб у сучасних умовах.....50
Сторожук О.В., Вітренко Л.О. Модернізація податкової системи відповідно до європейських стандартів.....55

Облік, аналіз і аудит

Дедекаєв В.А., Коломієць Т.А. Використання стратегічного аналізу у виявленні схем ухилення від сплати податків.....60
Сторожук Т.М. Елементи облікової політики підприємства щодо зобов'язань.....66

Право

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Гуржій Т.О. До питання про сутність адміністративно-процесуального права.....72
Литвин Н.А., Мороз Д.А. Використання інформаційних ресурсів органів ДПС України в процесі виявлення злочинів, пов'язаних із легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом.....79
Мельник О.П. Внутрішній аудит у системі державного внутрішнього фінансового контролю.....86
Сорвачов О.В. Досвід та перспективи охорони промислових зразків.....92

Кримінальне право, кримінальний процес і криміналістика

Богатирьов І.Г. Превенція злочинності серед військовослужбовців в Україні шляхом застосування кримінального покарання.....96

Клименко Н.І. Загальна теорія судової експертології: поняття і місце в системі наукового знання.....101
Корж В.П. Економічні злочини, що вчиняються в умовах ринкового господарювання: криміналістичний аналіз.....107
Литвинов О.М. Кримінологічні засади запобігання побутовому насильству.....115
Мисливий В.А., Клочко А.М. Банківські установи як об'єкт кримінологічної безпеки.....120
Підюков П.П., Паніотов Є.К., Конюшенко Я.Ю., Камінська О.В. Національне законодавство країн Європи щодо міжнародного співробітництва правоохоронних органів при проведенні спільних агентурних операцій (таємних розслідувань).....126
Сервецький І.В., Юрченко О.М. Теоретичні проблеми оперативно-технічного документування та шляхи використання його результатів у кримінальному судочинстві.....134
Хряпінський П.В. Звільнення від відповідальності у кримінальному праві України.....141
Богатирьова О.І. Проблемні питання застосування засобів виправлення та ресоціалізації до засуджених, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції.....149
Козак Н.С. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.....154
Кубрак П.М. Умови реалізації конституційних засад у кримінальному судочинстві України.....160
Потомська Н.А. Забезпечення конфіденційності відомостей про особу як одне з найбільш дискусійних питань забезпечення безпеки потерпілих.....166
Титаренко О.О. Щодо питання доцільності криміналізації пропозиції надання неправомірної вигоди в контексті нового антикорупційного законодавства.....172
Фрідман-Козаченко М.М. Виникнення та становлення інституту криміналістичної профілактики.....178
Шакірова О.В., Бегларян О.Ф. Нагляд за законністю при кримінальному переслідуванні як функція прокурорського нагляду.....184

Цивільне, господарське та земельне право

Амеліна А.С., Достатній Р.Ю. Прояви комплексності реалізації принципу гласності цивільного судочинства.....189
Бондаренко М.О. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції.....195
Галай А.С., Шамрук Н.Б. Теоретичні засади взаємодії інститутів держави і громадянського суспільства (у контексті протидії насильству у сім'ї).....199

Проблеми теорії та історії держави і права

Стефанчук Р.О. Сім нагальних справ сучасного законотворення (з нагоди 20-ї річниці незалежності України).....205
Дідківська Г.В. Право як фактор соціалізації особистості.....213
Кармаліта М.В. Науковий потенціал, його роль у розвитку сучасної системи права.....219
Пікуля Т.О. Методологічні критерії та класифікаційні схеми типологізації держав світу.....225

УДК 343.9

О.В. Шакірова,
кандидат юридичних наук,
Ірпінська фінансово-
юридична академія,
О.Ф. Бегларян,
Національний університет
державної податкової
служби України

НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ ПРИ КРИМІНАЛЬНОМУ ПЕРЕСЛІДУВАННІ ЯК ФУНКЦІЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ

У статті досліджено питання моделей прокуратури у сучасному світі та визначено соціально обумовлені цілі її діяльності.

In the article the question of models of office of public prosecutor is investigational in the modern world and the aims of her activity are socially conditioned certainly.

Ключові слова: *прокуратура, нагляд, законність, переслідування, злочин, розслідування.*

У наукових джерелах звертається увага на те, що у сучасному світі склалося дві основні моделі прокуратури: прокуратура як (переважно) орган кримінального переслідування і прокуратура як (перш за все) орган нагляду за законністю. Від того, наскільки оптимально визначені її функції, чи ґрунтуються вони на адекватно пізнаних соціальних потребах, залежать можливості прокуратури досягти соціально обумовлених цілей її діяльності. Розглянемо це питання докладніше.

Першої моделі дотримується абсолютна більшість країн романо-германської системи права, де прокуратура являє собою орган, функції якого, зазвичай, полягають у переслідуванні осіб, які вчинили злочинні діяння, у підтриманні публічного обвинувачення у суді, а також у нагляді за законністю досудового розслідування злочинів і тримання осіб у місцях позбавлення волі.

Другої моделі притримуються постсоціалістичні країни, де прокуратура виступає як багатофункціональний орган, який поряд із наглядовими функціями здійснює також кримінальне переслідування, підтримує державне обвинувачення.

На сьогодні у законодавстві України термін «кримінальне переслідування» не закріплений. Однак запровадження цього інституту передбачають проекти нового КПК України, що є кроком назустріч побажанням Ради Європи. Зокрема, у п. 26 ст. 6 проекту КПК України від 13 грудня 2007 року № 1233 записано, що кримінальне переслідування – це процесуальна діяльність, яка здійснюється прокурором, а у випадках, передбачених цим Кодексом, – і

© *Шакірова О.В., Бегларян О.Ф., 2013*

потерпілим чи його законним представником з метою викриття, засудження та покарання осіб, винних у вчиненні злочину [2].

У правових системах багатьох країн (зокрема Росії) функція кримінального переслідування навіть поглинає функцію підтримання державного обвинувачення. При цьому кримінальне переслідування об'єднує такі повноваження прокуратури, як нагляд за додержанням законів органами, що проводять дізнання і досудове слідство, та підтримання державного обвинувачення [4, с. 27–28].

Стаття 121 Конституції України покладає на прокуратуру такі функції:

1) підтримання державного обвинувачення в суді;

2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;

3) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;

4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [1].

Зазначені положення ст. 121 Конституції України повністю відтворені у ст. 5 Закону України «Про прокуратуру», яка має назву «Функції прокуратури»[3]. Крім того, п. 9 Перехідних положень Конституції України визначає, що прокуратура продовжує виконувати, відповідно до чинних законів, функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів та функцію досудового слідства – до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів, та до сформування системи досудового слідства і введення в дію законів, що регулюють її функціонування.

Таким чином, функції прокуратури України, передбачені в Конституції України і Законі України «Про прокуратуру», можна поділити на наглядові (пп. 3, 4 ст. 121 Конституції України та п. 9 її Перехідних положень (щодо нагляду за додержанням і застосуванням законів) і ненаглядові (пп. 1, 2 ст. 121 Конституції України; та п. 9 її Перехідних положень (щодо досудового слідства, яке здійснюється органами прокуратури).

В історичному аспекті загальна характеристика функцій прокуратури України свідчить, що спочатку у складі прокуратури Російської імперії і до сьогодні (часів незалежності) українська прокуратура пройшла декілька етапів розвитку, які відрізняються наявністю специфічних функцій, а також місцем, яке вона займала в той чи інший період у системі державних інститутів [6].

На першому етапі (1722–1864 рр.) основу правового статуту прокуратури складала модель прокуратури наглядового типу з перевагою функції нагляду за додержанням законності; на другому етапі (1864–1917 рр.) – модель прокуратури обвинувального типу як органу кримінального переслідування з переважною функцією підтримання обвинувачення в суді; на третьому етапі (з 1922 р. по теперішній час) статус прокуратури визначає функція нагляду за виконанням законів із виділенням переважної функції кримінального переслідування, тобто маємо модель прокуратури змішаного, обвинувально-наглядового типу.

Аналіз сутності зазначених функцій дає підстави вченим України та Росії зробити висновок про те, що прокуратура в цих країнах побудована як багатофункціональний орган, що відповідає сучасним соціальним та правовим умовам розвитку суспільства та держави [8, с. 41; 4, с. 118–137].

М.С. Строгович, ототожнюючи функції обвинувачення та кримінального переслідування, зазначає: «Кримінальне переслідування – це обвинувачення як процесуальна функція, тобто

обвинувальна діяльність»[9, с. 194]. Піддаючи критиці такий підхід до визначення кримінального переслідування, як невиправданий, В.С. Зеленецький вважав, що «той самий вид діяльності одержує два одноманітних найменування»[5, с. 25]. На думку В.С. Зеленецького, найбільш прийнятним є визначення, яке сформував О.М. Ларін, кримінальне переслідування – специфічна кримінально-процесуальна діяльність, яка складається з формування та обґрунтування висновку про вчинення визначеною особою конкретного злочину [7, с. 97]. Поділяючи погляди О.М. Ларіна, В.С. Зеленецький вказував: «Кримінальне переслідування є функцією радянського кримінального процесу. Воно відображає (і водночас характеризує) найбільший обсяг такої діяльності, який може здійснюватися у кримінальному процесі»[5, с. 26]. Звідси випливає, що зміст цієї функції утворює діяльність певних суб'єктів, які уповноважені на це кримінально-процесуальним законодавством.

Основний зміст кримінального переслідування В.П. Рябцев вбачає у таких діях прокурора: порушити кримінальну справу про будь-який злочин та доручити провадження розслідування відповідному слідчому, органу дізнання чи незалежно від підслідності у встановленому порядку прийняти розслідування по справі про будь-який злочин до свого провадження; доручити розслідування будь-якої справи слідчому прокуратури.

У літературі висловлювалися думки щодо співвідношення функцій кримінального переслідування та прокурорського нагляду за додержанням законів в діяльності органів дізнання та досудового слідства.

М.І. Мичко, виходячи із реалій сьогодення, говорить: «Навряд чи можна заперечувати, що, спрямовуючи розслідування справи в певне русло, а за необхідності покладаючи край спробам «спустити на гальмах» кримінальну справу по відношенню до корупціонерів і діячів тіньової економіки всупереч зовнішньому тиску, прокурор реально здійснює карне переслідування, забезпечуючи таким чином виконання вимог закону щодо невідворотності відповідальності за здійснення злочину»[8, с. 92–93].

М.В. Косюта розцінює функцію кримінального переслідування «як комплексний інститут у системі галузі права, присвячений діяльності прокуратури, і відповідної галузі законодавства, оскільки реалізується в межах і нагляду за розслідуванням, і підтримання прокурором державного обвинувачення в суді». На його думку, участь прокурора у кримінальному переслідуванні полягає у:

1) порушенні кримінальної справи;

2) особистому розслідуванні справи, якщо прокурор визнає це за необхідне;

3) здійсненні наглядових дій, спрямованих на те, щоб органи розслідування вжили всіх потрібних заходів для встановлення і викриття особи, яка вчинила злочин;

4) направленні подання до суду про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;

5) затвердженні обвинувального висновку по справі і спрямуванні її до суду;

6) підтриманні державного обвинувачення в суді, а у разі потреби – і в контрольних стадіях кримінального процесу [6, с. 133–134].

На думку М.В. Косюти, «кримінальне переслідування здійснюється і шляхом прокурорського нагляду, тільки наглядові дії при цьому виглядають чомусь однобоко: вони спрямовані лише на те, щоб органи розслідування вжили всіх потрібних заходів для встановлення і викриття особи, яка вчинила злочин»[6, с. 135].

З таким підходом до визначення суті кримінального переслідування ми не можемо погодитися з таких міркувань. Як вже зазначалося, функції прокуратури поділяються на

наглядові і ненаглядові. Ті функції, які визначають зміст кримінального переслідування (підтримання державного обвинувачення, розслідування кримінальних справ) відносять до ненаглядових, оскільки, крім прокурора, досудове слідство здійснюють і інші уповноважені на те органи. Далі, завдання кримінального переслідування полягає у викритті підозрюваного, обвинуваченого у вчиненні злочину; завданням прокурорського нагляду є захист від неправомірних посягань гарантованих Конституцією, іншими законами України та міжнародними правовими актами прав і свобод людини і громадянина. Для виконання кожної із зазначених функцій прокурор наділений особливими повноваженнями, які визначені як в КПК України, так і в Законі України «Про прокуратуру».

О.В. Чурилов та В.З. Гущин спробували не традиційно підійти до визначення функцій прокуратури, в тому числі і до з'ясування співвідношення між прокурорським наглядом та здійснюваним прокурором кримінальним переслідуванням. Так, на їх думку, усі функції, які покладені на органи прокуратури, є правозахисними. При цьому прокурори здійснюють свою правозахисну функцію не тільки шляхом нагляду за виконанням законів органами, які ведуть оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, а й у процесі кримінального переслідування. «При реалізації цієї функції, – зазначають О.В. Чурилов та В.З. Гущин, – прокурору не обов'язково самому порушувати кримінальні справи, проводити слідчі дії, притягати до кримінальної відповідальності. Основне його завдання – слідкувати за тим, щоб при цьому не порушувалися закони, щоб винні притягалися до відповідальності тільки відповідно до встановленого порядку і щоб не були притягнуті невинуваті. Прокурор тут виступає у двох іпостасях: як представник держави, який вживає заходів щодо справедливого, правомірного покарання осіб, які вчинили злочини, і як представник держави, який захищає права та свободи громадян, інтереси держави, щодо яких було вчинено злочин. Таким чином, на їх думку, кримінальне переслідування з боку прокурора також є одним із елементів його правозахисної функції і застосовується тільки в тих випадках, коли порушено кримінальний закон (вчинено злочин)»[10, с. 12].

Правовий захист здійснюють і інші державні органи, відповідно до їх компетенції. Тож навряд чи доцільно говорити про виключність правозахисної діяльності прокуратури. У зв'язку з цим вважаємо, що найбільш плідним є не шлях узгодження функцій кримінального переслідування і прокурорського нагляду, не розгляду другого як форми здійснення першого, а з'ясування найбільш оптимального співвідношення кримінального переслідування, яке здійснює прокурор, із наглядом за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства.

Отже, віднесення прокурора до числа державних органів і посадових осіб, які здійснюють кримінальне переслідування, є, на нашу думку, невиправданим, не відповідає його основному завданню у кримінальному процесі – здійсненню нагляду за виконанням законів при розслідуванні злочинів, принаймні за данних умов і в нашій державі. Адже кримінальне переслідування, в першу чергу, є завданням спеціально створених для цього органів дізнання та досудового слідства. Щодо прокурора, то, на нашу думку, він повинен здійснювати кримінальне переслідування у випадках, коли кримінально-процесуальний закон його прямо зобов'язує до цього, а також, коли органи дізнання та досудового слідства виявляють бездіяльність, порушуючи приписи закону щодо здійснення кримінального переслідування (за наявності підстав не порушують кримінальну справу проти конкретних осіб, не притягають їх до кримінальної відповідальності тощо). У такій ситуації прокурор має здійснити певні процесуальні дії самостійно або дати вказівку про їх проведення органу дізнання чи слідчому.

При іншому підході до кримінального переслідування в діяльності прокурора буде спостерігатися обвинувальний ухил, що несумісний з його процесуальним положенням.

Не можна, нарешті, не враховувати і таке: крім органів прокуратури, кримінальне переслідування здійснюють і інші органи держави, визначені КПК України. Водночас нагляд за забезпеченням вимог законодавства органами дізнання та досудового слідства здійснює тільки прокуратура.

Нагальною є потреба перегляду функцій прокуратури і визначення їх пріоритетності, виходячи із можливості забезпечення прав особи на досудовому слідстві з огляду на те, що саме на цій стадії кримінального судочинства існує великий ризик незаконного обмеження прав і свобод громадян. Очевидно й те, що багато труднощів виникає через те, що ми до кінця не уяснили своєрідність вітчизняної правової системи, проте саме від концептуального визначення характеру правової системи на перехідному етапі її розвитку буде значною мірою залежати формування державно-правових структур і з'ясування їх функцій, що в підсумку має зміцнити систему всіх державних органів, у тому числі і прокуратуру, для забезпечення охорони прав та свобод людини і громадянина.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України: прийнята на V сесії Верховної Ради України 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 121.

2. Кримінально-процесуальний кодекс України: проект від 13 грудня 2007 року № 1233 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua

3. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 5.

4. Бабаев О.Я. Прокурор как субъект уголовного преследования: [науч.-практич. пособ.] / О.Я. Бабаев. – М.: Юрлитинформ, 2006. – 144 с.

5. Зеленецкий В.С. Обеспечение безопасности субъектов уголовного процесса / В.С. Зеленецкий, И.В. Куркин. – Х.: Крим - АРТ, 2000. – 404 с.

6. Косюта М.В. Прокурорська система України в умовах демократичного суспільства / М.В. Косюта. – Одеса: Юрид. літ., 2002. – 376 с.

7. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу: процессуальные функции / А.М. Ларин. – М: Юрид. лит., 1986. – 160 с.

8. Мичко М.І. Проблеми функцій і організаційного устрою прокуратури України: автореф. дис. канд. юрид. наук / М.І. Мичко. – Х., 2002. – 38 с.

9. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. Т. 1 / М.С. Строгович. – М.: Наука, 1968. – 470 с.

10. Чурилов А.С. Правозащитные функции прокуратуры в постсоциалистическом государстве / А.С. Чурилов, В.З. Гущин // Государство и право. – М., 1998. – № 5. – 16 с.

Подано до редакції 26 квітня 2012 р.

До авторів збірника:

Шановні друзі!

Звертаємося до вас з проханням дотримуватися таких вимог до матеріалів, що надсилаються до редакції:

1. Зміст статей повинен відповідати профілю збірника. Обсяг статті, враховуючи список літератури, таблиць, фотографій і малюнків, не повинен перевищувати **10 сторінок** машинописного тексту, що надрукований через 1,5 інтервали на аркушах стандартного формату А4, оглядової статті (з погодження редакції) 10 сторінок, короткого повідомлення – 1 сторінку.

2. Заголовок статті повинен бути коротким і розкривати тему.

3. Рукопис до редакції подається у одному примірнику. Сторінки обов'язково пронумеровані. Розміри полів: зліва – 30 мм, справа – 20 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

4. Автор зобов'язаний ретельно вичитати рукопис і підписати його на останній сторінці.

5. На першій сторінці рукопису зазначаються атрибути статті:

– назва рубрики, для якої призначений матеріал (якщо такої рубрики немає, то редакція визначає її за власним розсудом);

– індекс за Універсальною десятковою класифікацією (УДК);

– прізвище, ім'я, по батькові авторів повністю, вчений ступінь, повна назва організації, де працює чи навчається автор;

– назва статті;

– анотація українською та англійською мовами (не більше 75 слів);

– ключові слова.

6. Рукописи приймаються і публікуються українською, російською та англійською мовами.

7. Цитати, таблиці, статистичні дані, цифрові показники, що підвищують рівень аналітичних матеріалів, обов'язково подаються з посиланням на джерела у кінці на відповідній сторінці; нумерацію посилань на ту чи іншу роботу позначати в тексті у дужках за порядковим номером цієї роботи в списку літератури. Першоджерела подаються на мові оригіналу. Таблиці повинні бути пронумеровані й мати заголовок.

8. У кінці матеріалу потрібно вказати прізвище, ім'я та по батькові автора, його поштову адресу, номер телефону. До статті додається диск з матеріалами.

Увага!

Відповідальність за точність викладеного матеріалу покладається на автора.

Матеріали, зіскановані та недбало оформлені, з грубим порушенням правил редакцією не розглядаються і не рецензуються.

Над випуском працювали:

Редактор та коректор	Данильчик О.В.
Технічне редагування та комп'ютерне верстання	Жерж Л.А.

Підп. до друку 10.01.2013 р.
Тираж 300 пр. Зам. № 30
Видавець і виготовлювач
Ірпінська фінансово-юридична академія
вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201
Тел. (04497) 60-2-47
e-mail: zbirnuk-mfua@ukr.net Веб-сайт: mfua.nusta.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 1858 від 30.06.2004 р.